

Program wychowawczo - profilaktyczny dla Szkoły Podstawowej im. Romana Dworczaka i dr Anny Wróbel w Syryni na rok szkolny 2023/2024

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14.12.2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
2. Ustawa z 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2021 r. poz. 1915 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9.08.2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14.02.2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31.02.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)

7. Ustawa z 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
8. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka Powszechna z 1948 r.
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20.11.1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526)
10. Ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.)
11. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)
12. Ustawa z 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 276)
13. Ustawa z 29.06.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
14. Ustawa z 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685 ze zm.)
15. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
16. Kierunki nadzoru właściwego kuratora oświaty w roku szkolnym 2023/2024
17. Statut szkoły

I. Diagnoza potrzeb w zakresie wychowania i profilaktyki

Szkoła jest oceniana jako miejsce bezpieczne, zarówno przez uczniów, jak i przez rodziców/opiekunów prawnych. Dzieci deklarują, że czują się dobrze w swoich oddziałach klasowych. Większość uczniów i rodziców postrzega relacje koleżeńskie w Szkole jako podstawowe źródło wsparcia. W dalszej kolejności dzieci uważają, że mogą liczyć również na pomoc wychowawcy, nauczycieli specjalistów, dyrektora oraz innych nauczycieli. W ramach różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej proponowanych przez Szkołę, uczniowie najczęściej korzystają z zajęć logopedycznych oraz z zajęć prowadzonych przez szkolnego pedagoga. Bardzo aktywnie działa w Szkole Samorząd Uczniowski, który wspiera nauczycieli w pełnieniu niektórych zadań wychowawczych. Wielu uczniów angażuje się w inicjatywy Szkolnego Wolontariatu.

W umiarkowanym nasileniu pojawiają się na terenie Szkoły problemy wychowawcze i konflikty pomiędzy uczniami, rozwiązywane na drodze mediacji, przez nauczycieli oraz nauczycieli specjalistów. Podstawą szkolnej dyscypliny są jasno sprecyzowane zasady właściwego zachowania się w Szkole oraz system konsekwencji, egzekwowanych za określone zachowania.

Największe zagrożenia dla uczniów w ich środowisku rówieśniczym stanowią: nadmierne korzystanie z technologii cyfrowych (smartfony, komputery, gry), niewłaściwe zachowania w relacjach uczniowskich, noszące znamiona agresji oraz spożywanie napojów energetyzujących. Niewłaściwe używanie mediów ma miejsce poza Szkołą, ponieważ zgodnie z zapisem w Statucie Szkoły, na terenie placówki uczeń nie może używać telefonu ani innych urządzeń medialnych. Pojedynczy uczniowie przyznają, że próbowali papierosów lub e-papierosów, alkoholu, narkotyków lub dopalaczy poza obszarem Szkoły.

Ogólna atmosfera i dotychczasowe działania Szkoły sprzyjają rozwijaniu aktywności poznawczej i sportowej uczniów. Równocześnie istnieje potrzeba systematycznych oddziaływań profilaktycznych, ukierunkowanych na minimalizowanie zagrożeń płynących z niewłaściwego użytkowania sieci i urządzeń mobilnych, na wspieranie uczniów w nabywaniu skutecznych sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych oraz na podniesienie jakości komunikacji i wygaszanie agresji w relacjach rówieśniczych.

II. Działania w zakresie wychowania i profilaktyki

Główne cele działań wychowawczo – profilaktycznych	Realizacja celów (przewidywana wiedza, zachowania, przekonania, umiejętności uczniów, Po realizacji programu, uczeń:	Formy realizacji celów (działania):
Rozwijanie umiejętności myślenia przyczynowo - skutkowego w procesie uczenia się i w podejmowaniu decyzji. Rozwijanie umiejętności organizowania uczenia się i efektywnego spędzania wolnego czasu.	1. Analizuje skutki własnych działań i decyzji. 2. Docenia wartość czasu wolnego i umie ten czas właściwie spędzać. 3. Zna różne drogi zdobywania wiedzy, korzysta z nich wg potrzeb. 4. Rozumie skutki wagarów, docenia rzetelność i sumienność w zdobywaniu wiedzy. 5. Zdobywa kolejne umiejętności ku samodzielności. 6. Radzi sobie z sukcesem i porażką.	Programy pracy nauczycieli Realizacja podstawy programowej Zajęcia pozalekcyjne, np. szachowe Zachęcanie do udziału w inicjatywach organizowanych przez społeczność lokalną oraz w konkursach, według zainteresowań Monitorowanie realizacji zajęć
Poznanie i szanowanie praw człowieka, dziecka, ucznia, obywatela.	1. Zna prawa i obowiązki ucznia, człowieka, obywatela. 2. Zna i rozumie wartość patriotyzmu, tradycji, kultury, języka, symboli narodowych . 3. Bierze udział w świętach i rocznicach ważnych dla naszego narodu. 4. Wie, co to jest prawo i skutki jego łamania (przestrzega przepisów, regulaminów, zasad). 5. Buduje swój system wartości na osiągnięciach wielkich ludzi, także Polaków. Szuka wzorców i autorytetów. Ma pozytywny obraz siebie.	Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka Szkolne obchody uroczystości gminnych i państwowych Akcje Samorządu Szkolnego Godziny wychowawcze Wycieczki klasowe

Świadome i celowe korzystanie z Internetu oraz innych mediów.	1. Jest świadomy korzyści i zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. 2. Zna i rozumie pojęcie cyberprzemocy, ma świadomość skutków prawnych wynikających z przemocy w sieci i wie, gdzie szukać pomocy w przypadku zauważenia takiego zjawiska. 3. Rozumie mechanizmy manipulacji w mediach i reklamach. 4. Rozróżnia własną prywatność od świata wirtualnego. 5. Odpowiedzialnie korzysta z aplikacji, programów, komunikatorów. 6. Wie, kiedy można, a kiedy nie można korzystać z Internetu oraz innych mediów i zna zasady higieny pracy przy komputerze.	Cykliczna diagnoza Tydzień Profilaktyki w Szkole Współpraca z dzielnicowym Warsztaty, pogadanki, akcje profilaktyczne w klasach Godziny wychowawcze Pedagogizacja rodziców/opiekunów prawnych
Rozumienie szkodliwości uzależnień.	1. Rozumie pojęcie uzależnienia. Zna mechanizmy i skutki uzależnień. 2. Ma świadomość wpływu alkoholu, narkotyków, tytoniu na zdrowie i sprawność człowieka. 3. Rozumie wpływ spożywania napojów energetyzujących na młody organizm. 4. Dokonuje właściwych wyborów opartych na wiedzy, aby unikać zachowań ryzykownych. 5. Wie, jak i gdzie szukać pomocy w trudnych sytuacjach. 6. Potrafi gromadzić argumenty do dyskusji, umie racjonalnie bronić własnego zdania czy stanowiska w dyskusji na temat uzależnień.	Cykliczna diagnoza Tydzień Profilaktyki w Szkole Współpraca z dzielnicowym Warsztaty, pogadanki, akcje profilaktyczne Godziny wychowawcze Pedagogizacja rodziców/opiekunów prawnych

Rozumienie pojęcia kultury osobistej.	1. Zna podstawowe zasady komunikacji międzyludzkiej (w tym dbałość o kulturę języka). 2. Umie właściwie się zachować w codziennych sytuacjach (dzień dobry, proszę, dziękuję, wie jak się zwracać do różnych osób, jak zachować się przy stole). 3. Przyjmuje właściwą postawę wobec osób w każdym wieku. 4. Rozumie, że strój jest wyrazem szacunku wobec innych. 5. Szanuje każdego człowieka bez względu na jego wiek, płeć, kolor skóry, religię, narodowość.	Godziny wychowawcze Akcje Samorządu Szkolnego Pedagogizacja i psychoedukacja
Rozumienie rodziny jako wartości.	1. Rozumie wartość rodziny i więzi rodzinnych. 2. Ceni tradycje rodzinne, związane z tym rytuały i święta. 3. Rozumie, czym są prawa i obowiązki dziecka w rodzinie. 4. Wie, jakie wsparcie może otrzymać w rodzinie. 5. Rozumie, że w każdej rodzinie zdarzają się sytuacje trudne (choroba, zmęczenie, oszczędzanie, rozłąka).	Lekcje WDŻ Godziny wychowawcze Pedagogizacja i psychoedukacja
Dbałość o przyrodę.	1. Rozumie, że człowiek jest częścią przyrody. 2. Rozumie, czym jest ekologia. 3. Wie, jak dbać o środowisko naturalne, jak segregować odpady, oszczędzać żywność i wodę. 4. Rozumie szkodliwość nieodpowiedzialnych zachowań człowieka (śmiecenie, rozpalanie ognisk, wypalanie traw).	Szkolne obchody Dnia Ziemi Wycieczki

	5. Szanuje zwierzęta, rozumie ich inne potrzeby niż potrzeby człowieka.	
Kształtowanie postaw prospołecznych i umiejętności emocjonalno – społecznych	1. Rozumie pojęcia zgody, szacunku, empatii, życzliwości, tolerancji w życiu społecznym. 2. Potrafi odróżnić dobro od zła. 3. Przyjmuje właściwą postawę wobec osób niepełnosprawnych, chorych, starszych i migrantów. 4. Udziela się społecznie, bierze udział w akcjach charytatywnych. 5. Potrafi wyrażać potrzeby i emocje w sposób akceptowalny społecznie. 6. Zastępuje zachowania agresywne zachowaniami asertywnymi.	Akcje Samorządu Szkolnego i Szkolnego Wolontariatu Godziny wychowawcze Psychoedukacja
Dbłość o zdrowie, higienę psychiczną i bezpieczeństwo własne oraz innych.	1. Zna podstawowe zasady pierwszej pomocy przedmedycznej i kontaktowania się z numerem ratunkowym 112. 2. Radzi sobie ze stresem. 3. Wie, na kogo może liczyć w trudnych sytuacjach. Jest świadomy tego, że nie ma sytuacji bez wyjścia. 4. Prowadzi aktywny tryb życia. 5. Dbą o zdrowie, kondycję, estetykę i stosuje nawyki higieny osobistej. 6. Posiada wiedzę na temat zdrowego odżywiania.	Godziny wychowawcze Akcje profilaktyczne, warsztaty, pogadanki
Integracja w klasie i w szkole. Rozumienie wartości pracy	1. Rozumie wartość pracy zespołowej. Współpracuje w zespole. 2. Docenia wartość przyjaźni, szanuje poglądy innych, pomaga innym.	Godziny wychowawcze Zajęcia warsztatowe

zespołowej.	3. Poznaje zasady negocjacji, mediacji i zawierania kompromisów. 4. Zauważa zachowania agresywne w grupie rówieśniczej i wie jak na nie reagować. 5. Bierze udział w różnych wydarzeniach klasowych i szkolnych. 6. Potrafi budować i utrzymywać relacje z obcokrajowcami, migrantami.	Wycieczki szkolne Programy związane ze współpracą ze szkołami zza granicy
-------------	---	--

III. Uwagi do realizacji programu:

1. Konstrukcja programu wychowawczo – profilaktycznego jest poprzedzona diagnozą potrzeb wychowawczych w szkole.
2. W diagnozie biorą udział wszyscy nauczyciele, rodzice i uczniowie (ze względu na różne grupy wiekowe uczniów, można dokonać diagnozy wybiórczo).
3. W planowaniu pracy z uczniami należy brać pod uwagę zalecenia wynikające z realizacji planu nadzoru dyrektora w poprzednim roku szkolnym.
4. Podstawą sukcesów wychowawczych jest znajomość uczniów, ich problemów i oczekiwań.
5. Nauczyciele powinni na bieżąco diagnozować potrzeby uczniów, a gdy jest potrzeba, na bieżąco go modyfikować.
6. Program wychowawczo - profilaktyczny jest realizowany we wszystkich zajęciach i działaniach w szkole.
7. Program wychowawczo - profilaktyczny współtworzy się i współrealizuje przy współpracy z rodzicami.
8. W celu osiągnięcia celów zawartych w programie wychowawczo – profilaktycznym, zarówno nauczyciele jak i rodzice, powinni współpracować ze specjalistami (lekarze, prawnicy, policja, pracownicy PPP oraz gminnego OPS).
9. Program wychowawczo – profilaktyczny realizują wszyscy nauczyciele.

10. Treści zawarte w programie są przekazywane na wszystkich zajęciach organizowanych w szkole (w tym uroczystości, akademie, wycieczki, akcje charytatywne, biesiady).
11. Program wychowawczo – profilaktyczny należy dostosować do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
12. Realizacja programu powinna pozwolić uczniom na rozumienie siebie i otaczającego świata. Powinna łagodzić napięcia i stres, odpowiadać na nurtujące młodych ludzi pytania.
13. Formy pracy z uczniami pozwalają na budowanie więzi ze szkołą, jego tradycjami i wartościami.
14. Po zakończeniu roku szkolnego należy zebrać wyniki i wnioski z realizacji programu, które są podstawą pisania programu w następnym roku szkolnym.

IV. Sposób realizacji programu:

1. Treści programu są realizowane przez łączenie treści z podstawy programowej oraz z uwzględnieniem szkolnego zestawu programów nauczania.
2. Przy planowaniu zajęć nauczyciele biorą pod uwagę zalecenia zawarte w opiniach i orzeczeniach.
3. Ważnym aspektem realizacji programu jest wykorzystanie bazy lokalowej i materiałowej szkoły.
4. Program jest realizowany zarówno na lekcjach, jak i poza nimi.
5. Przy pracy należy wykorzystać zainteresowania uczniów.
6. W celu realizacji programu, nauczyciele współpracują z rodzicami i środowiskiem lokalnym.
7. Przy pracy z uczniem wskazane są metody aktywizujące.

8. Przy realizacji programu należy uwzględnić nowe technologie oraz sprzęt zakupiony w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
9. Metody i formy pracy wybiera nauczyciel. Dostosowuje je indywidualnie do potrzeb i możliwości każdej klasy.
10. Przy realizacji programu należy pamiętać o indywidualnym podejściu do każdego ucznia i dostosowaniu do jego potrzeb i możliwości.
11. Przy realizacji programu nauczyciele biorą pod uwagę indywidualną sytuację ucznia, jego problemy rodzinne, zdrowotne oraz sytuację bytową.
12. Przy realizacji programu nauczyciele dbają o aktywność uczniów zarówno w szkole jak i poza nią. Uczniowie biorą udział w regionalnych uroczystościach, akcjach charytatywnych, zbiórkach dla potrzebujących, rocznicach.

V. Zakres wspomagania rodziców

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Komunikacja szkoła - rodzice.	1. Ustalenie zasad współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy. 2. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami. 3. Zapoznanie rodziców z prawem wewnętrznym w szkole. 4. Przekazanie rodzicom obowiązujących regulaminów.
Wspieranie rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Wskazywanie możliwości pomocy dziecku, organizacja spotkań z pedagogiem szkolnym, pedagogiem specjalnym, logopedą, psychologiem szkolnym. 2. Pomoc przy kontaktach rodziców z PPP. 3. Pomoc w wyborze zajęć w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
Pomoc w zakresie wychowania (w tym pomoc	1. Współpraca w zakresie ustalenia podstawowych potrzeb dziecka.

zdrowotna i materialna).	2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej. 3. Pomoc w rozpoznaniu uzdolnień i pasji dziecka.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania dziecka.	1. Organizacja spotkań indywidualnych rodziców ze specjalistami (szkolny pedagog, psycholog, pedagog specjalny). 2. Proponowanie ciekawych artykułów, książek, programów. 3. Pedagogizacja i psychoedukacja. 4. Zapraszanie rodziców na uroczystości szkolne.

VI. Zakres wspomagania nauczycieli

Obszar wspomagania	Sposób realizacji
Realizacja działań wychowawczo – profilaktycznych.	1. Organizacja współpracy nauczycieli. 2. Wsparcie metodyczne. 3. Rozbudowanie bazy szkoły po wcześniejszej konsultacji z nauczycielami. 4. Zespołowe rozwiązywanie problemów wychowawczych. 5. Rozbudowanie współpracy ze środowiskiem lokalnym.
Komunikacja nauczyciel – rodzice; nauczyciel - uczniowie.	1. Dopracowanie kanałów komunikacyjnych 2. Niwelowanie bariery językowej przy współpracy z rodzicami uczniów z Ukrainy (wsparcie tłumaczy). 3. Dopasowanie terminów i formy spotkań z rodzicami do organizacji pracy w szkole i potrzeb rodziców.

	4. Przekazanie niezbędnych materiałów do zapoznania rodziców z prawem wewnętrznym w szkole.
Pomoc nauczycielom wspierającym rodziców dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.	1. Przekazywanie informacji dotyczących dostępności do specjalistów takich jak pedagog szkolny, pedagog specjalny, logopeda, psycholog szkolny. 2. Organizacja współpracy z PPP. 3. Pomoc w organizacji zajęć pozalekcyjnych.
Pomoc przy organizacji pomocy zdrowotnej i materialnej rodzicom.	1. Wspieranie diagnozowania podstawowych potrzeb dziecka. 2. Wskazywanie możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej lub materialnej.
Możliwości zwiększenia wiedzy i umiejętności w zakresie wychowania i profilaktyki przy pracy z uczniem.	1. Organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów, studiów podyplomowych. 2. Dopuszaenie biblioteki. 3. Zwiększenie dostępności do nowych technologii.